

Euroopa Liidu
Nõukogu

Brüssel, 26. mai 2023
(OR. en)

9855/23

Institutsioonidevaheline
dokument:
2023/0173(NLE)

SOC 374
EMPL 252
ECOFIN 500
EDUC 201

SAATEMÄRKUSED

Saatja:	Euroopa Komisjoni peasekretär, allkirjastanud Martine DEPREZ, direktor
Kättesaamise kuupäev:	24. mai 2023
Saaja:	Thérèse BLANCHET, Euroopa Liidu Nõukogu peasekretär
Komisjoni dok nr:	COM(2023) 599 final
Teema:	Ettepanek: NÕUKOGU OTSUS liikmesriikide tööhõivepoliitika suuniste kohta

Käesolevaga edastatakse delegatsioonidele dokument COM(2023) 599 final.

Lisatud: COM(2023) 599 final

Brüssel, 24.5.2023
COM(2023) 599 final

2023/0173 (NLE)

Ettepanek:

NÕUKOGU OTSUS

liikmesriikide tööhõivepoliitika suuniste kohta

SELETUSKIRI

1. ETTEPANEKU TAUST

Euroopa Liidu toimimise lepingu kohaselt käsitlevad liikmesriigid oma majanduspoliitikat ja edendavad tööhõivet ühise huvi küsimusena ning kooskõlastavad oma tegevust nõukogu. Nõukogu peab vastu võtma tööhõivesuunised (artikkel 148) ning on täpsustatud, et need peavad olema kooskõlas majanduspoliitika üldsuunistega (artikkel 121).

Majanduspoliitika üldsuunised jäävad kehtima pikemaks perioodiks, kuid tööhõivesuunised tuleb koostada igal aastal. Need suunised võeti esimest korda koos vastu 2010. aastal (nn koondpakett), et toetada tööhõive ja majanduskasvu strateegiat „Euroopa 2020“. Koondsuunised jäid samaks kuni 2014. aastani. 2015. aastal võeti vastu muudetud koondsuunised. 2018. aastal viidi tööhõivesuunised vastavusse Euroopa Parlamendi, nõukogu ja komisjoni poolt 2017. aasta novembris välja kuulutatud Euroopa sotsiaalõiguste samba põhimõtetega. Selle protsessi eesmärk oli juhtida reforme riikide tasandil ja olla suunanäitajaks kogu Euroopat hõlmavas ülespoole suunatud majandusliku ja sotsiaalse lähenemise uuendatud protsessis, et parandada inimeste töö- ja elutingimusi. 2019. aastal suuniseid ei muudetud. 2020. aastal lisati tööhõivesuunistesse elemendid, mis on seotud COVID-19 kriisi tagajärgedega, rohe- ja digipöördega ning ÜRO kestliku arengu eesmärkidega. 2021. aastal jäid suunised samaks, kuid kohandati põhjendusi, et kajastada Porto sotsiaaltippkohtumise tulemusi ja Euroopa sotsiaalõiguste samba tegevuskava. 2022. aastal muudeti suuniseid, et viia tekst vastavusse COVID-19 järgse olukorraga, ning toodi sisse rohkem õiglase rohepöördega seotud elemente, kajastati hiljutisi poliitikaalgatusi ja lisati poliitikaelemente, mis on eriti olulised seoses Venemaa sissetungiga Ukrainasse. 2023. aastal jäetakse suunised taas samaks, kuid kohandatakse põhjendusi, et kajastada ELi uusi peamisi eesmärke ja riikide eesmärke, mis on seotud töökohtadega, oskustega ja vaesuse vähendamisega, ning hiljutisi algatusi.

Tööhõivesuunised on koos majanduspoliitika üldsuunistega esitatud nõukogu otsusena liikmesriikide tööhõivepoliitika suuniste kohta (koondsuuniste II osa) ning need moodustavad eri valdkondi käsitlevate riigipõhiste soovitude aluse.

Muudetud tööhõivesuunised on järgmised.

Suunis 5. Tööjõunõudluse suurendamine

Suunis 6. Tööjõupakkumise edendamine ning parem juurdepääs tööhõivele, elukestvatele oskuste omandamisele ja pädevustele

Suunis 7. Tööturgude toimimise parandamine ja sotsiaaldialoogi tulemuslikumaks muutmine

Suunis 8. Kõigi jaoks võrdsete võimaluste edendamine, sotsiaalse kaasatuse toetamine ja vaesuse vastu võitlemine

Ettepanek:

NÕUKOGU OTSUS

liikmesriikide tööhõivepoliitika suuniste kohta

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikli 148 lõiget 2,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut,

võttes arvesse Euroopa Parlamendi arvamust⁽¹⁾,

võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamust⁽²⁾,

olles konsulteerinud Regioonide Komiteega,

võttes arvesse tööhõivekomitee arvamust⁽³⁾

ning arvestades järgmist:

- (1) Liikmesriigid ja liit peavad tegutsema kooskõlastatud tööhõivestrategia välja arendamise nimel ning eelkõige kvalifitseeritud, koolitatud ja kohanemisvõimelise tööjõu ning tulevikku suunatud ja majanduse arengule reageerivate tööturgude edendamiseks, et täita Euroopa Liidu lepingu artiklis 3 sätestatud eesmärk saavutada täielik tööhõive ja sotsiaalne progress, tasakaalustatud majanduskasv ning kõrgetasemeline keskkonnakaitse ja keskkonna kvaliteedi parandamine. Liikmesriigid peavad käsitama tööhõive edendamist ühise huvi küsimusena ja kooskõlastama nõukogus oma sellealast tegevust, võttes arvesse tööturu osapoolte kohustustega seotud riigisiseseid tavasid.
- (2) Liit peab võitlema sotsiaalse tõrjutuse ja diskrimineerimise vastu ning edendama sotsiaalset õiglust ja kaitset, seisma naiste ja meeste võrdõiguslikkuse, põlvkondade solidaarsuse ning lapse õiguste kaitse eest, nagu on sätestatud ELi lepingu artiklis 3. Vastavalt Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklile 9 peab liit oma poliitika ja meetmete kindlaksmääramisel ja rakendamisel arvesse võtma kõrge tööhõivetaseme edendamise, piisava sotsiaalse kaitse tagamise, vaesuse ja sotsiaalse tõrjutuse vastase võitluse ning hariduse ja koolituse ja inimeste tervise kaitse kõrge tasemega seotud nõudeid.
- (3) Kooskõlas ELi toimimise lepinguga on liit välja töötanud majandus- ja tööhõivepoliitika koordineerimise vahendid ning neid rakendanud. Liikmesriikide tööhõivepoliitika suunised, mis on esitatud nõukogu otsuse (EL) 2022/2296⁽⁴⁾ lisas („suunised“), ning liikmesriikide ja liidu majanduspoliitika üldsuunised, mis on

¹ [KUUPÄEV] 2023. aasta arvamus (Euroopa Liidu Teatajas seni avaldamata).

² [KUUPÄEV] 2023. aasta arvamus (Euroopa Liidu Teatajas seni avaldamata).

³ [KUUPÄEV] 2023. aasta arvamus (Euroopa Liidu Teatajas seni avaldamata).

⁴ Nõukogu 21. novembri 2022. aasta otsus (EL) 2022/2296 liikmesriikide tööhõivepoliitika suuniste kohta (ELT L 304, 24.11.2022, lk 67).

esitatud nõukogu soovitus (EL) 2015/1184⁽⁵⁾, on osa neist vahenditest ja moodustavad koondsuunised. Nende alusel suunatakse poliitika elluviimist liikmesriikides ja liidus, võttes arvesse liikmesriikide vastastikust sõltuvust. Sellest tulenevad Euroopa ja liikmesriikide kooskõlastatud poliitikameetmed ja reformid peaksid moodustama sobiva üldise kestliku majandus-, tööhõive- ja sotsiaalpoliitika, mis omakorda peaks tekitama positiivse ülekanduva mõju tööturgudele ja ühiskonnale laiemalt, ning olema tõhus vastus keskpika perspektiivi ja pikaajalistele probleemidele ning selliste kriiside mõjule nagu COVID-19 pandeemia, seejärel Venemaa agressioonisõda Ukraina vastu ja suurenev elukallidus.

- (4) Selleks et edendada majanduslikku ja sotsiaalset progressi, toetada rohe- ja digipööret, tugevdada ELi tööstusbaasi ning saavutada liidus kaasavad, konkurentsivõimelised ja vastupidavad tööturud, peaksid liikmesriigid tegelema tööjõu ja oskuste nappusega ning edendama kvaliteetset haridust, koolitust, tulevikku suunatud kutseharidust ja -õpet ning elukestvat täiend- ja ümberõpet, samuti tõhusat aktiivset tööturupoliitikat ja paremaid karjäärivõimalusi, tugevdades haridussüsteemi ja tööturu vahelisi sidemeid ning tunnustades mitteformaalse ja informaalse õppe käigus omandatud oskusi, teadmisi ja pädevusi.
- (5) Käesolevad suunised on kooskõlas stabiilsuse ja kasvu paktiga, kehtivate liidu õigusaktidega ja mitmesuguste liidu algatustega, sealhulgas nõukogu 14. juuni 2021. aasta soovitus⁽⁶⁾, 29. novembri 2021. aasta soovitus⁽⁷⁾, 5. aprilli 2022. aasta soovitus⁽⁸⁾, 16. juuni 2022. aasta soovitus⁽⁹⁾, 28. novembri 2022. aasta soovitus⁽¹⁰⁾, 8. detsembri 2022. aasta soovitus⁽¹¹⁾ ja 30. jaanuari 2023. aasta soovitus⁽¹²⁾, komisjoni 4. märtsi 2021. aasta soovitus⁽¹³⁾, nõukogu 26. veebruari 2021. aasta resolutsioon⁽¹⁴⁾, komisjoni teatis „Inimeste hüvanguks toimiva majanduse kujundamine:

⁵ Nõukogu 14. juuli 2015. aasta soovitus (EL) 2015/1184 liikmesriikide ja Euroopa Liidu majanduspoliitika üldsuuniste kohta (ELT L 192, 18.7.2015, lk 27).

⁶ Nõukogu 14. juuni 2021. aasta soovitus, millega luuakse Euroopa lastegarantii (ELT L 223, 22.6.2021, lk 14).

⁷ Nõukogu 29. novembri 2021. aasta soovitus, milles käsitletakse põimõpet kvaliteetse ja kaasava põhi- ja keskhariduse tagamiseks (ELT C 504, 14.12.2021, lk 21).

⁸ Nõukogu 5. aprilli 2022. aasta soovitus, mis käsitleb võimaluste loomist tulemuslikuks Euroopa kõrghariduskoostööks (ELT C 160, 13.4.2022, lk 1)

⁹ Nõukogu 16. juuni 2022. aasta soovitus, milles käsitletakse Euroopa lähenemisviisi elukestvat õpet ja tööalast konkurentsivõimet toetavatele mikrovalifikatsioonitunnistustele (ELT C 243, 27.6.2022, lk 10), nõukogu 16. juuni 2022. aasta soovitus, mis käsitleb isiklike õppekontosid (ELT C 243, 27.6.2022, lk 26), nõukogu 16. juuni 2022. aasta soovitus õiglase kliimanetraalsusele ülemineku tagamise kohta (ELT C 243, 27.6.2022, lk 35) ja nõukogu 16. juuni 2022. aasta soovitus rohepööret ja kestlikku arengut toetava õppe kohta (ELT C 243, 27.6.2022, lk 1).

¹⁰ Nõukogu 28. novembri 2022. aasta soovitus, mis käsitleb õpiedu saavutamise teid ning millega asendatakse nõukogu 28. juuni 2011. aasta soovitus varakult haridussüsteemist lahkumise vähendamise poliitika kohta (ELT C 469, 9.12.2022, lk 1).

¹¹ Nõukogu 8. detsembri 2022. aasta soovitus, mis käsitleb taskukohasele kvaliteetsele pikaajalisele hooldusele juurdepääsu (ELT C 476, 15.12.2022, lk 1) ja nõukogu 8. detsembri 2022. aasta soovitus, mis käsitleb alusharidust ja lapsehoidu: Barcelona eesmärgid 2030. aastaks (ELT C 484, 20.12.2022, lk 1).

¹² Nõukogu 30. jaanuari 2023. aasta soovitus piisava miinimumsissetuleku kohta, mis tagab aktiivse kaasamise (ELT C 41, 3.2.2023, lk 1).

¹³ Komisjoni 4. märtsi 2021. aasta soovitus (EL) 2021/402 toimivate tööhõive aktiivse toetamise meetmete (EASE) kohta pärast COVID-19 kriisi (ELT L 80, 8.3.2021, lk 1).

¹⁴ Nõukogu resolutsioon, mis käsitleb strateegilist raamistikku üleeuroopaliseks koostööks hariduse ja koolituse alal, et liikuda Euroopa haridusruumi loomise suunas ja kaugemale (2021–2030) (ELT C 66, 26.2.2021, lk 1).

sotsiaalmajanduse tegevuskava⁽¹⁵⁾, komisjoni teatise digiõppe tegevuskava 2021–2027 kohta⁽¹⁶⁾, puuetega inimeste õiguste strateegia kohta aastateks 2021–2030⁽¹⁷⁾, puuetega inimeste tööhõivepaketi kohta⁽¹⁸⁾, Euroopa hooldusstrateegia kohta⁽¹⁹⁾, roheline kokkuleppe tööstuskava kohta kliimaneutraalsuse ajastuks⁽²⁰⁾, sotsiaaldialoogi tugevdamise kohta Euroopa Liidus⁽²¹⁾ ja liikmesriikide poliitikameetmete jaotusliku mõju parema hindamise kohta⁽²²⁾, Euroopa Parlamendi ja nõukogu otsus (EL) 2021/2316⁽²³⁾, Euroopa Parlamendi ja nõukogu 19. oktoobri 2022. aasta direktiiv⁽²⁴⁾, 23. novembri 2022. aasta direktiiv⁽²⁵⁾ ja 2023. aasta mai direktiiv⁽²⁶⁾, Euroopa Parlamendi ja nõukogu otsus Euroopa oskusteaasta (2023) kohta⁽²⁷⁾, komisjoni teatis ja nõukogu soovitus ettepanek sotsiaalmajanduse raamtingimuste kohta⁽²⁸⁾ ja komisjoni 26. aprilli 2023. aasta ettepanekud majanduse juhtimise läbivaatamise kohta.

- (6) Majanduspoliitika koordineerimise Euroopa poolaasta koondab eri vahendid liidu üldiseks majandus- ja tööhõivepoliitika lõimitud mitmepoolse koordineerimise ja järelevalve raamistikuks. Euroopa poolaasta raames liigutakse keskkonnasäästlikkuse, tootlikkuse, õigluse ja makromajandusliku stabiilsuse suunas ning sellesse on lõimitud ka Euroopa sotsiaalõiguste samba ja selle seirevahendiks oleva sotsiaalvaldkonna tulemustabeli põhimõtted; Euroopa poolaasta raames nähakse ette tihe koostöö sotsiaalpartnerite, kodanikuühiskonna ja muude sidusrühmadega. Sellega toetatakse kestliku arengu eesmärkide saavutamist. Liidu ja liikmesriikide majandus- ja tööhõivepoliitika peaks käima käsikäes Euroopa üleminekuga kliimaneutraalsele, keskkonnasäästlikule ja digitaalsele majandusele ning sellega tuleks parandada konkurentsivõimet, tagada nõuetekohased tööttingimused, edendada innovatsiooni, sotsiaalset õiglust ja võrdseid võimalusi ning ülespoole suunatud sotsiaalmajanduslikku lähenemist, ühtlasi kõrvaldada ebavõrdsus ja piirkondlikud erinevused.
- (7) Euroopa majandust ja ühiskonda on põhjalikult ümber kujundamas kliimamuutused ja muud keskkonnaga seotud probleemid, vajadus tagada õiglane rohepööre, edasine üleminek energiasõltumatusele, nullnetotööstuse suurem konkurentsivõime ja vajadus tagada Euroopa avatud strateegiline autonoomia, samuti üleminek digitehnoloogiale, tehisintellekt, kaugtöö kasv, platvormimajandus ja demograafilised muutused. Liit ja selle liikmesriigid peavad tegema koostööd, et nende struktuursete suundumustega

¹⁵ COM(2021) 778 final.

¹⁶ COM(2020) 624 final.

¹⁷ COM(2021) 101 final.

¹⁸ [Puuetega inimeste tööhõivepakett, et parandada puuetega inimeste tööturutulemusi – tööhõive, sotsiaalküsimused ja sotsiaalne kaasatus – Euroopa Komisjon \(europa.eu\)](#)

¹⁹ COM(2022) 440 final.

²⁰ COM(2023) 62 final.

²¹ COM(2023) 38 ja 40 final.

²² COM(2022) 494 final.

²³ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 22. detsembri 2021. aasta otsus (EL) 2021/2316 Euroopa noorteaasta (2022) kohta (ELT L 462, 28.12.2021, lk 1).

²⁴ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 19. oktoobri 2022. aasta direktiiv (EL) 2022/2041, mis käsitleb piisavat miinimumpalka Euroopa Liidus (ELT L 275, 25.10.2022, lk 33).

²⁵ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. novembri 2022. aasta direktiiv (EL) 2022/2381, milles käsitletakse soolise tasakaalu parandamist börsil noteeritud äriühingute juhtkonna liikmete seas ja sellega seotud meetmeid (ELT L 315, 7.12.2022, lk 44).

²⁶ Euroopa Parlamendi ja nõukogu [...] direktiiv [(EL) 2023//.....], millega tugevdatakse võrdse või võrdväärse töö eest võrdse tasu maksmise põhimõtte kohaldamist.

²⁷ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 10. mai 2023. aasta otsus (EL) 2023/936 Euroopa oskusteaasta kohta (ELT L 125, 11.5.2023, lk 1).

²⁸ ...

tulemuslikult ja ennetavalt tegeleda ning vajaduse korral olemasolevaid süsteeme kohandada, tunnistades liikmesriikide majanduse ja tööturgude tihedat vastastikust sõltuvust; samuti tuleb kohandada nende süsteemidega seotud poliitikat. Selleks tuleb nii liidu kui ka liikmesriikide tasandil võtta kooskõlastatud, ulatuslikke ja tulemuslikke poliitikameetmeid, samal ajal tunnustades sotsiaalpartnerite rolli; need meetmed peaksid olema kooskõlas ELi toimimise lepinguga ja liidu sätetega majandusjuhtimise kohta ning võtma arvesse Euroopa sotsiaalõiguste samba põhimõtteid. Selliste poliitikameetmetega tuleks hoogustada kestlikke investeeringuid ning neis tuleks kajastada uuendatud kohustust viia ellu asjakohaselt järjestatud reformid, mis suurendavad kestlikku ja kaasavat majanduskasvu, kvaliteetsete töökohtade loomist, tootlikkust, nõuetekohaseid töötingimusi, sotsiaalset ja territoriaalset ühtekuuluvust, ülespoole suunatud sotsiaal-majanduslikku lähenemist, vastupanuvõimet ning eelarvepoliitiliste kohustuste täitmist. Nagu on näidatud nõukogu 16. juuni 2022. aasta soovitusel rohepöörde ja kestlikku arengut toetava õppe kohta, võib elukestva hariduse ja koolituse mõõtme süstemaatiline integreerimine teistesse rohepöörde ja kestliku arenguga seotud poliitikameetmetesse toetada nende poliitikameetmete rakendamist. Toetust tuleks anda olemasolevatest liidu rahastamisprogrammidest, eelkõige Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) 2021/241⁽²⁹⁾ loodud taaste- ja vastupidavusrahasust ning ühtekuuluvuspoliitika fondidest, sealhulgas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) 2021/1057⁽³⁰⁾ loodud Euroopa Sotsiaalfond+ ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) 2021/1058⁽³¹⁾ reguleeritud Euroopa Regionaalarengu Fond, samuti Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) 2021/1056⁽³²⁾ loodud õiglase ülemineku fond. Poliitikameetmed peaksid ühendama pakkumise ja nõudlusega seotud meetmed ning võtma samal ajal arvesse nende majanduslikku, keskkonna- ja tööhõivealast ning sotsiaalset mõju.

- (8) Euroopa Parlamendi, nõukogu ja komisjoni poolt 2017. aasta novembris välja kuulutatud Euroopa sotsiaalõiguste sambas⁽³³⁾ on sätestatud 20 põhimõtet ja õigust, millega toetada hästitoimivaid ja õiglasi tööturges ja sotsiaalhoolekandesüsteeme ning mis jagunevad kolme kategooriasse: võrdsed võimalused ja juurdepääs tööturule, õiglased töötingimused ning sotsiaalkaitse ja kaasatus. Need põhimõtted ja õigused on liidu strateegia suunanäitajad ning tagavad, et kliimanetraalsusele, keskkonnasäästlikkusele ja digitaaltehnoloogiale üleminek ning demograafilised muutused toimuvad sotsiaalselt õiglastel alustel ja säilitavad territoriaalse ühtekuuluvuse. Euroopa sotsiaalõiguste sammas koos selle juurde kuuluva sotsiaalvaldkonna tulemustabeliga on võrdlusraamistik, mille alusel jälgida liikmesriikide tööhõive- ja sotsiaalnäitajaid, edendada riikliku, piirkondliku ja kohaliku tasandi reforme ja investeeringuid ning sobitada tänapäeva majanduses kokku sotsiaal- ja turuküsimused, sealhulgas sotsiaalmajanduse edendamise kaudu. Komisjon esitas 4. märtsil 2021 Euroopa sotsiaalõiguste samba rakendamise tegevuskava („tegevuskava“), mis sisaldab 2030. aastaks seatud ulatuslikke, kuid realistlikke peamisi ELi eesmärgi ja täiendavaid alleesmärgi, mis on seotud

²⁹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 12. veebruari 2021. aasta määrus (EL) 2021/241, millega luuakse taaste- ja vastupidavusrahasust (ELT L 57, 18.2.2021, lk 17).

³⁰ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 24. juuni 2021. aasta määrus (EL) 2021/1057, millega luuakse Euroopa Sotsiaalfond+ (ESF+) ja tunnustatakse kehtetuks määrus (EL) nr 1296/2013 ([ELT L 231, 30.6.2021, lk 21](#)).

³¹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 24. juuni 2021. aasta määrus (EL) 2021/1058, mis käsitleb Euroopa Regionaalarengu Fondi ja Ühtekuuluvusfondi (ELT L 231, 30.6.2021, lk 60).

³² Euroopa Parlamendi ja nõukogu 24. juuni 2021. aasta määrus (EL) 2021/1056, millega luuakse Õiglase Ülemineku Fond (ELT L 231, 30.6.2021, lk 1).

³³ Institutsioonide ühine teadaanne Euroopa sotsiaalõiguste samba kohta (ELT C 428, 13.12.2017, lk 10).

tööhõivega, oskustega ja vaesuse vähendamisega, ning läbivaadatud sotsiaalvaldkonna tulemustabelit.

- (9) Nagu kinnitasid 8. mail 2021 riigipead ja valitsusjuhid Porto sotsiaaltippkohtumisel, tugevdab Euroopa sotsiaalõiguste samba rakendamine liidu püüdlusi õiglase digi- ja rohepöörde suunas, aitab saavutada ülespoole suunatud sotsiaalset ja majanduslikku lähenemist ning lahendada demograafilisi probleeme. Nad rõhutasid, et suure konkurentsivõimega sotsiaalse turumajanduse keskmes on sotsiaalne mõõde, sotsiaaldialoog ja sotsiaalpartnerite aktiivne kaasamine, ning avaldasid heameelt liidu uute peamiste eesmärkide üle. Nad kinnitasid oma kindlameelsust jätkata Euroopa sotsiaalõiguste samba süvendatud rakendamist liidu ja liikmesriikide tasandil, nagu on ette nähtud Euroopa Ülemkogu strateegilises tegevuskavas 2019–2024, võttes nõuetekohaselt arvesse vastavaid pädevusi ning subsidiaarsuse ja proportsionaalsuse põhimõtet. Lõpetuseks toonitasid nad, kui oluline on tähelepanelikult jälgida – sealhulgas kõrgeimal tasandil – edusamme, mida tehakse Euroopa sotsiaalõiguste samba ja 2030. aastaks seatud liidu peamiste eesmärkide rakendamise suunas.
- (10) Liidu 2030. aasta peamised eesmärgid seoses tööhõive (hõivatud peaks olema vähemalt 78 % elanikkonnast vanuses 20–64) ja oskustega (vähemalt 60 % kõigist täiskasvanutest peaks igal aastal mõnel koolitusel osalema) ning vaesuse vähendamisega (vähemalt 15 miljoni vaesuse või sotsiaalse tõrjutuse riskiga inimese võrra, sealhulgas viis miljonit last), mida toetasid ELi juhid Portos ja Euroopa Ülemkogu 2021. aasta juunis toimunud kohtumisel, aitavad koos poliitika koordineerimise raamistiku juurde kuuluva sotsiaalvaldkonna tulemustabeliga jälgida Euroopa poolaasta raames Euroopa sotsiaalõiguste samba põhimõtete rakendamisel tehtud edusamme. Lisaks sellele kutsuti Porto sotsiaalkohustuse raames liikmesriike üles seadma kõrgeid riiklikke eesmärke, mis peaksid iga riigi lähtepositsiooni asjakohaselt arvesse võttes andma piisava panuse liidu 2030. aasta peamiste eesmärkide saavutamisse. 2021. aasta septembrist kuni 2022. aasta juunini esitasid liikmesriigid komisjoni üleskutsel oma riiklikud eesmärgid. 2022. aasta juuni tööhõive, sotsiaalpoliitika, tervise- ja tarbijakaitseküsimuste nõukogu (EPSCO) kohtumisel toonitasid ministrid, kui oluline on tähelepanelikult jälgida edusamme, mida tehakse Euroopa sotsiaalõiguste samba ja 2030. aastaks seatud liidu peamiste eesmärkide rakendamise suunas. Sellega seoses kajastatakse riiklikke eesmärke nüüd 2023. aasta ühises tööhõivearuandes ja need lõimitakse täiendavalt Euroopa poolaasta jälgimisvahenditesse. Lisaks on EPSCO nõuandvad organid koostanud põhisõnumid, et anda teavet juuni EPSCO kohtumisel toimuvaks Euroopa poolaasta aruteluks võimaliku raamistiku üle, mille eesmärk on tugevdada ülespoole suunatud sotsiaalset lähenemist ohustavate riskide hindamist ja jälgimist liidus.
- (11) Pärast Venemaa sissetungi Ukrainasse mõistis Euroopa Ülemkogu oma 24. veebruari 2022. aasta järeldustes hukka Venemaa tegevuse, mille eesmärk on õõnestada Euroopa ja üleilmset julgeolekut ja stabiilsust, ning väljendas solidaarsust Ukraina rahvaga, rõhutades, et Venemaa rikub rahvusvahelist õigust ja ÜRO põhikirja põhimõtteid. Praeguses olukorras pakub nõukogu rakendusotsusega (EL) 2022/382⁽³⁴⁾ (millega aktiveeritakse direktiiv 2001/55/EÜ) antud ajutine kaitse Euroopa riikides kiiret ja tõhusat abi Venemaa Ukraina-vastase agressioonisõja eest põgenenud inimestele ning annab neile kogu liidus miinimumõigused, mis tagavad piisava kaitse. Euroopa tööturul osaledes saavad Ukrainast põgenenud isikud aidata tugevdada liidu majandust

³⁴ Nõukogu 4. märtsi 2022. aasta rakendusotsus (EL) 2022/382, millega määratakse kindlaks Ukrainast lähtuva põgenike massilise sissevoolu olemasolu direktiivi 2001/55/EÜ artikli 5 tähenduses ning nähakse selle tulemusena ette ajutine kaitse (ELT L 71, 4.3.2022, lk 1).

ning toetada oma koduriiki ja rahvast. Tulevikus võivad omandatud kogemused ja oskused aidata kaasa Ukraina ülesehitamisele. Saatjata laste ja teismeliste puhul annab ajutine kaitse õiguse seaduslikule eestkostele ning juurdepääsu haridusele ja lapsehoiule. Liikmesriigid peaksid kaasama sotsiaalpartnerid selliste poliitikameetmete väljatöötamisse, rakendamisse ja hindamisse, mille eesmärk on tegeleda probleemidega, mis tulenevad Venemaa agressioonisõjast Ukraina vastu ning on seotud tööhõive ja oskustega, sealhulgas kvalifikatsioonide tunnustamisega. Sotsiaalpartneritel on oluline roll, et leevendada sõja mõju tööhõive ja tootmise säilitamise kaudu.

- (12) Tööturureformide, sealhulgas riikide palgakujundusmehhanismide reformide puhul tuleks järgida riigisiseseid sotsiaaldialoogi pidamise tavasid ja sotsiaalpartnerite sõltumatust, eesmärgiga tagada õiglane palk, mis võimaldab inimväärset elatustaset ja kestlikku majanduskasvu ning ülespoole suunatud sotsiaal-majanduslikku lähenemist. Reformid peaksid võimaldama põhjalikult arvesse võtta sotsiaal-majanduslikke tegureid, sealhulgas seda, kuidas parandada kestlikkust, konkurentsivõimet, innovatsiooni, kvaliteetsete töökohtade loomist, töötingimusi, haridust, koolitust ja oskusi, rahvatervist, sotsiaalkaitset ja sotsiaalset kaasatust ning reaaltulu. Sellega seoses toetatakse liikmesriike taaste- ja vastupidavusrahastust ning muudest liidu fondidest selliste reformide ja investeeringute tegemisel, mis on liidu prioriteetidega kooskõlas, muutes Euroopa majanduse ja ühiskonna COVID-19 pandeemia järgses muutuvus olukorras kestlikumaks, vastupidavamaks ning rohe- ja digipöördeks paremini ettevalmistatuks. Venemaa agressioonisõda Ukraina vastu on juba olemasolevaid sotsiaal-majanduslikke probleeme veelgi süvendanud. Liikmesriigid ja liit peaksid jätkuvalt tagama sotsiaalse, tööhõivealase ja majandusliku mõju leevendamise ning üleminekute sotsiaalse õigluse, võttes arvesse ka asjaolu, et suurem avatud strateegiline autonoomia ja kiirem rohepööre aitavad vähendada sõltuvust energia ja muude strateegiliste toodete ja tehnoloogiate impordist, eelkõige Venemaalt. Väga oluline on tugevdada vastupanuvõimet ning püüelda kaasava ja vastupanuvõimelise ühiskonna poole, kus inimesed on kaitstud ja suudavad muutusi ette näha ja nendega toime tulla ning kus nad saavad ühiskonnas ja majanduses aktiivselt osaleda.

Tööturustaatuste vahelise liikumise toetamiseks on vaja sidusaid aktiivse tööturupoliitika meetmeid, mis sisaldavad ajutisi sihipäraseid värbamis- ja üleminekustiimuleid, oskustealaseid meetmeid, sealhulgas rohepöörde ja kestliku arenguga seotud õpet, sihipäraseid, tõhusaid ja kohandatavaid tööturuteenuseid, võttes arvesse ka rohe- ja digipööret, nagu on muu hulgas rõhutatud komisjoni soovitusel (EL) 2021/402 ja nõukogu 16. juuni 2022. aasta soovitusel õiglase kliimaneutraalsusele ülemineku tagamise kohta. Tagada tuleks inimväärsed töötingimused, sealhulgas töötervishoid ja tööohutus, ning töötajate füüsiline ja vaimne tervis.

- (13) Tuleks võidelda mis tahes vormis diskrimineerimise vastu, tagada sooline võrdõiguslikkus ja toetada noorte tööhõivet. Kõigile tuleks tagada võrdne juurdepääs ja võimalused ning vähendada tuleks eelkõige laste, puuetega inimeste ja romade vaesust ja sotsiaalset tõrjutust, tagades eelkõige tööturgude tõhusa toimimise ning piisavad ja kaasavad sotsiaalkaitseüsteemid, nagu on sätestatud nõukogu 8. novembri 2019. aasta soovitusel ja nõukogu 30. jaanuari 2023. aasta soovitusel piisava miinimumsissetuleku kohta, mis tagab aktiivse kaasamise⁽³⁵⁾, samuti kõrvaldades

³⁵ Nõukogu 30. jaanuari 2023. aasta soovitus piisava miinimumsissetuleku kohta, mis tagab aktiivse kaasamise (ELT C 41, 3.2.2023, lk 1).

kaasava ja tulevikku suunatud hariduse omandamist, koolituse saamist, elukestvat õpet ja tööturul osalemist takistavad tõkked, sealhulgas investeerimise kaudu alusharidusse ja lapsehoidu kooskõlas Euroopa lastegarantiiga ja nõukogu soovitusel, mis käsitleb alusharidust ja lapsehoidu: Barcelona eesmärgid 2030. aastaks, ning digioskustesse ja rohelistesse kutseoskustesse kooskõlas digiõppe tegevuskavaga, nõukogu soovitusel rohepöörat ja kestlikku arengut toetava õppe kohta ning nõukogu soovitusel õpiedu saavutamise teede kohta. Eriti olulised on õigeaegne ja võrdne juurdepääs taskukohasele ja kvaliteetsele pikaajalisele hooldusele (kooskõlas nõukogu soovitusel juurdepääsu kohta taskukohasele kvaliteetsele pikaajalisele hooldusele) ning tervishoiuteenustele, sealhulgas ennetusele ja terviseedendusele, pidades silmas ka võimalikke tulevasi terviseriske ja vananevat ühiskonda. Rohkem tuleks kasutada puuetega inimeste potentsiaali majanduskasvu ja sotsiaalsesse arengusse panustamisel kooskõlas puuetega inimeste õiguste strateegiaga⁽³⁶⁾, milles kutsutakse liikmesriike üles seadma puuetega inimeste tööhõive ja täiskasvanuhariduse eesmärgid. Uued tehnoloogiad ja muutuv töökeskkond võimaldavad kõikjal liidus paindlikumat töökorraldust ja paremat tootlikkust ning töö- ja eraelu tasakaalu, aidates samal ajal täita ELi keskkonnahoiukohustusi. Samuti toovad need tööturule uusi probleeme, mis mõjutavad inimeste töötingimusi, töötervishoidu ja tööohutust ning juurdepääsu sotsiaalkaitsele. Liikmesriigid peaksid tagama, et uued töökorralduse vormid väljenduksid kvaliteetsetes töökohtades ja tervislikus töökeskkonnas, ning nad peaksid säilitama väljakujunenud töö- ja sotsiaalseadused ning tugevdama Euroopa sotsiaalset mudelit.

- (14) Koondsuunised peaksid olema aluseks riigipõhiste soovitudele, mida nõukogu võib liikmesriikidele esitada. Liikmesriigid peavad täiel määral ära kasutama REACT-EU vahendeid, mis loodi Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) 2020/2221⁽³⁷⁾ ning millega tugevdatakse 2014.–2020. aasta ühtekuuluvuspoliitika fonde ja enim puudust kannatavate isikute jaoks loodud Euroopa abifondi (FEAD) kuni 2023. aastani. Praeguse Ukraina kriisi tõttu on määrust (EL) 2020/2221 veelgi täiendatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) 2022/562⁽³⁸⁾ ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2021/1060⁽³⁹⁾ täiendava muudatusega, mis puudutab REACT-EU eelmaksete suurendamist ja uut ühikuhinda, et aidata kiirendada Ukrainast lahkuvate ja liitu sisenevate inimeste integreerimist vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EL) 2022/613⁽⁴⁰⁾.

Lisaks peaksid liikmesriigid programmitöö perioodil 2021–2027 kasutama kogu ulatuses Euroopa Sotsiaalfond+, Euroopa Regionaalarengu Fondi, taaste- ja

³⁶ COM(2021) 101 final.

³⁷ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. detsembri 2020. aasta määrus (EL) 2020/2221, millega muudetakse määrust (EL) nr 1303/2013 seoses lisavahendite ja rakenduskorraga, et toetada COVID-19 pandeemiaga seotud kriisi ja selle sotsiaalsete tagajärgede kõrvaldamist ning ettevalmistuste tegemist majanduse taastamiseks rohelisel, digitaalsel ja vastupidaval viisil (REACT EU) (ELT L 437, 28.12.2020, lk 30).

³⁸ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 6. aprilli 2022. aasta määrus (EL) 2022/562, millega muudetakse määrusi (EL) nr 1303/2013 ja (EL) nr 223/2014 seoses ühtekuuluvusmeetmetega pagulaste toetamiseks Euroopas (CARE) (ELT L 109, 8.4.2022, lk 1).

³⁹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 24. juuni 2021. aasta määrus (EL) 2021/1060, millega kehtestatakse ühissätted Euroopa Regionaalarengu Fondi, Euroopa Sotsiaalfond+, Ühtekuuluvusfondi, Õiglase Ülemineku Fondi ja Euroopa Merendus-, Kalandus- ja Vesiviljelusfondi kohta ning nende ja Varjupaiga-, Rände- ja Integratsioonifondi, Sisejulgeolekufondi ning piirihalduse ja viisipoliitika rahastu suhtes kohaldatavad finantsreeglid (ELT L 231, 30.6.2021, lk 159).

⁴⁰ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 12. aprilli 2022. aasta määrus (EL) 2022/613, millega muudetakse määrusi (EL) nr 1303/2013 ja (EL) nr 223/2014 seoses REACT-EU vahenditest tehtavate eelmaksete suurendamisega ja ühikuhinna kehtestamisega (ELT L 115, 13.4.2022, lk 38).

vastupidavusrahastu ning muude liidu fondide vahendeid, sealhulgas õiglase ülemineku fondi ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) 2021/523⁴¹) loodud programmi „InvestEU“ vahendeid, et soodustada kvaliteetset tööhõivet ja sotsiaalseid investeeringuid, võidelda vaesuse, sotsiaalse tõrjutuse ja diskrimineerimisega, et tagada juurdepääsetavus ja kaasatus ning edendada tööjõu täiend- ja ümberõppe võimalusi, elukestvat õpet ning kvaliteetset haridust ja koolitust kõigile, sealhulgas digikirjaoskust ja muid digioskusi, et võimestada inimesi digi- ja rohemajanduse tarvis vajalike teadmiste ja kvalifikatsioonidega. Liikmesriigid peavad täielikult ära kasutama ka Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) 2021/691⁴²) loodud Globaliseerumisega Kohanemise Euroopa Fondi vahendeid, et toetada töötajaid, keda on koondatud suurte restruktureerimiste (nt COVID-19 pandeemia) ning sotsiaal-majanduslike muutuste tõttu, mis on tingitud üleilmastumisest ja tehnoloogilistest ning keskkonnavalastest muutustest. Olgugi et koondsuunised on adresseeritud liikmesriikidele ja liidule, tuleks neid rakendada koostöös kõigi liikmesriigi, piirkondliku ja kohaliku tasandi ametiasutustega, tehes tihedalt koostööd parlamentide, sotsiaalpartnerite ja kodanikuühiskonna esindajatega.

- (15) Tööhõivekomitee ja sotsiaalkaitsekomitee peavad kooskõlas oma vastavate aluslepingust lähtuvate volitustega jälgima, kuidas võetakse tööhõivepoliitika suuniseid asjaomase poliitika rakendamisel arvesse. Nimetatud komiteed ning teised majandus- ja sotsiaalpoliitika koordineerimises osalevad nõukogu ettevalmistavad organid peavad tegema tihedat koostööd. Tuleks jätkata Euroopa Parlamendi, nõukogu ja komisjoni vahelist poliitikadialoogi, eelkõige liikmesriikide tööhõivepoliitika suuniste osas.

- (16) Sotsiaalkaitsekomiteega on konsulteeritud,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA OTSUSE:

Artikkel 1

Nõukogu otsuse (EL) 2022/2296 lisas esitatud liikmesriikide tööhõivepoliitika suunised jäävad kehtima ka 2023. aastaks ning liikmesriigid võtavad neid arvesse oma tööhõivepoliitikas ja reformikavades.

Artikkel 2

Käesolev otsus on adresseeritud liikmesriikidele.

Brüssel,

*Nõukogu nimel
eesistuja*

⁴¹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 24. märtsi 2021. aasta määrus (EL) 2021/523, millega luuakse programm „InvestEU“ ja millega muudetakse määrust (EL) 2015/1017 (ELT L 107, 26.3.2021, lk 30).

⁴² Euroopa Parlamendi ja nõukogu 28. aprilli 2021. aasta määrus (EL) 2021/691, millega luuakse Globaliseerumisega Kohanemise Euroopa Fond (EGF) koondatud töötajate toetuseks ja tunnistatakse kehtetuks määrus (EL) nr 1309/2013 (ELT L 153, 3.5.2021, lk 48).